

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De aioth [et] sangar. ca. vj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Judicum

Et surrexerunt

e alij qui non nouerunt dominum id est. non uiderant virtutes eius.

quas fecerat eis in exitu de egypto in deserto et in ingressu terre promissionis. Feceruntque malum in conspectu domini, et seruerunt balam et asaroth, et dijs terre. contraxeruntque consuetudinem cum alienigenis. Quod ob rem indignata diuinitas, non deleuit gentes de medio eorum, ut essent eis in aculeum laboris. Et transdidit eos dominus in manus chusim rasafaim regis mesopotamie et syrie. Serueruntque eis octo annis, et clamauerunt ad dominum qui suscitauit eis liberatorem othoniel, fratrem caleph, quem iosephus cenez vocat, quasi equitocum patri. Et dicitur cenez quasi cenezus a loco. Et fuit dominus cum eo, et pugnavit aduersus chusan rasafaim, et oppressit eum et quietuit terra quadraginta annis. Et mortuus est othoniel. Hic dicit iosephus, occisione in beniamin facta pro prore leuite, quod nos infra ponemus, sequentes ordinem huius libri. Et nota quod hebrei sub hoc nomine comprehenderunt annos seruitutis et quietis et similiter sub alijs iudicijs. Aliter non statet historia.

Incidentia.

In diebus othoniel Cadmus regnavit thebis, ex cuius filia semele natus est dionysius liber pater. Bithinia condita est a phenice, quod phenicibus quasdam tradidit litteras et ad scribendum vermiculum instituit. Unde et color ille phenice dicitur est, qui postea littera mutata puniceus dicitur. Ephira que nunc corinthus dicitur a siphio condita est. Vinus filius europa regnavit in creta.

De aloth et sangar. Caplm. VI.

Deciderunt autem

a filij israel facere malum in conspectu domini. Qui suscitauit aduersus eos eglon regem moab, et copulauit ei filios amon et amalech. Qui transiens iordanem percussit israel, et posuit idola sua in galgala, et fecit sibi domum in urbe palmarum. id est hiericho, et seruerunt ei filij israel decem et octo annis, et clamauerunt ad dominum. Qui suscitauit eis saluatorem aloth, filium geramini. Qui utraq; manu utebatur, pro destera. Geminum quidam dicunt fuisse quem

dam ysem in beniamin, qui posteris suis sepe legitur improperatus ob ignominiam. Hebrei tradunt hunc fuisse beniamin. Et quasi si per anferesim, ubi

nos ponimus geminum, ipsi ponunt semper quod sonat dextrarium vel dextrale. quod latine geminus dici posset, quia geminatur cum trahente, nisi seminus a iemin, per J. consonantem scriberetur. Dicitur autem a iamin proprie seminus, sicut a dextra dextrarius. Aloth seruitque filij israel per aloth munera eglon regi qui fecit sibi gladium ancipitem longitudinis palme manus et accinctus est eo in dextro femore subter sagum, quod est quadratum forme militare indumentum. Erat autem eglon crassus nimis. Cumque obtulisset ei munera, profecurus est socios qui cum eouenerunt, et reuersus est ad regem et ait Verbum secretum habeo ad te o rex. Egressisque omnibus qui cum eo erant, accessit ad eum aloth et ait, Verbum domini habeo ad te, quod intelligendum est de somnio ex mandato domini. Qui statim surrexit de throno. Extenditque aloth manum sinistram, et tulit sicam de dextro femore, et inscit eam in ventrem eius valde nec eduxit eam sed reliquit in corpore. Ipse pro clausis diligenter hostijs cenaculi, per posticam egressus est et aufugit. Serui autem regis post longam moram intrantes, inueniunt eum mortuum et iacentem in terra. Venitque aloth in sayrat, et insonuit buccina in monte effraim, et descenderunt cum eo filij israel ad vada iordanis que transmittunt in moab. Et volentes transire moabitas percusserunt circiter decem milia, et humiliatus est deus illa moab sub manu israel, et quietuit terra. lxxx. annis. Et mortuus est aloth. Et tunc de philisteis volentibus intrare terram israel sangar occidit, decem viros vomere vno. Ipse quoque defendit israel, et eodem anno vitam finiuit.

Incidentia.

In diebus aloth cyrene ciuitas condita est in libya, et triptolemus longa nauis veniens eleusim, frumenta sibi distribuit. Proserpina rapuit rex molosorum orcbus, cuius ingens canis cerberus pirithoum deuorauit, qui cum theseo ad raptum proserpine venerat. Sed theseum deuorasset, nisi hercules supprent

ens cum liberasset. Fricus et helles insidias nouercales euaserunt in nauis, cuius insigne fuit itaries. In dardania regnauit tros a quo troia condita fuit. Perseus occidit gorgonem medretricem, que ob nimiam pulchritudinem spectatores suos mentis impotes reddebat. Dionysius in indianisam condidit, et a suo nomine eam appellauit.

De delbora et barach sycara iabel et iabin
Capitulum VII.

Est mortem aioth

addiderunt filii israel facere malum coram domino. Qui tradidit eos in manus iabin regis ebanaan, qui regnauit in asor et habuit ducem exercitus sui sycaram. Ipse autem habitabat in aseroth gentium que sic dicebatur, quia non ab uno populo, sed a multis collectis gentibus habitabat, et oppressit filios israel per viginti annos. Qui clamauerunt ad dominum. Erat autem delbora propheta sycorae lapidoth, que posuerat tentorium suum in monte effraim sub arbore palme, que dicebatur palma delbore, et ascendebant ad eam filii israel in omni iudicio. Que uocauit barach filium abinoe de cedec, alias cades de nephtalim. Mulier enim itura ad prelium uocauit uirum suum, qui supradictus est lapidoth. Creditur enim fuisse idem barach et lapidoth, quia eadem est utriusque nominis interpretatio. Interpretatur enim utriusque consulcatio, delbora uero hebraice apertio. Que dixit ad eum, Precepit tibi deus israel, Duc exercitum in montem thabor, decem milia de nephtalim et zabulon, ego tradam sycaram in manus tuas iuxta torrentem cyson. Cui barach, Nisi ueneris mecum non pergam. Qui ait, Ibo, sed victoria tradetur in manus mulieris. Nunciatum est sycaræ, quod ascendissent delbora et barach in montem thabor ad pugnam. Et congregauit exercitum ad torrentem cyson, trecenta milia armatorum uisit iosephus, et decem milia equitum, et nonaginta currus falcatos, et alios currus duomilia et centum. Et ait delbora ad barach, Descende, hac die dabit tibi dominus sycaram in manus tuas. Et descendit cum decem milibus, delbora stante in monte ad orationem. Et præterruit dominus sycaram et uersam multitudinem eius. Ventus grando et pluuia iruerunt in facies eorum, arcus et fundibule inuti-

les fiebant, plurimi de equis suis et curribus excussi conterebantur. Sicque conuerso in fugam exercitum sycara de curru exiliens et fugiens, peruenit ad tentorium iabel uxoris abner cinei. Abner enim cum omni domo sua recesserat a fratribus suis, qui habitabat ut diximus in sorte iudee tetenderat tabernacula sua in ualle semijm iuxta cedec, et erat fedus inter regem asor et domum abner cinei. Porro iabel suscepit fugientem et rogantes ut celaret eum, et petenti poculum dedit ei lacrymantis uisus obdormiret. Illa uero dormienti clauus ferreum percussum malleo per utriusque tempus immisit usque in terram. Et barach post paululum uenienti ostendit eum in terra fossam. Et sic impletus est quod dixerat delbora, quod per mulierem triumphus accideret. Barach pro agens exercitum super asor obuiam uenientem iabin interfecit, ciuitatem funditus eiciens, ut ait iosephus. Cecineruntque delbora et barach canticum domino, in quo hortantur uictoriae ad benedicendum deo, rememorando beneficium quod fecerat dominus israeli dum daret legem in terremoto et pluuia, addendo et quomodo per sangar ut diximus uicerunt hostes a semitis israel et quomodo defecerat fortitudo israel, donec iungeret delbora, quando noua bella elegit dominus, ut mulier de uiris triumpharet. Quod sequitur in cantico, surge delbora et loquere canticum non est in hebreo. Addidit quoque deus. Qui primus infestauit amalech uicto in ramath in deserto, iabin ab effraim, id est, a ioseph, effraim, et prophetauit eundem posse uincendum per saul ex beniamin. Et comendauit eos qui de manasse et isachar et zabulon et nephtalim cum eis uenerant ad prelium uituperans ruben et gad, et dan et aser, qui noluerunt cum eis uenire. Quod etiam dicit ruben contra se diuisum, intelligitur quod separauit se a pugnantibus, uel quod rubenite inter se diuisi erant, quibusdam hortantibus ut irent ad prelium, alijs dehortantibus. Quod autem dicit pugnassee eos in thane iuxta aquas mageddon, intelligendum est regionem esse secus cyson, qui præterfluit mageddon. Hebreus habent ramazache, quod interpretatur super altitudinem campi, et significat quod in campo ubi preliatum est hostibus superiores facti sunt. Quod autem sequitur stelle pugnauerunt aduersus